

gibi deyimler yer almaktadır. Ali Görelî'nin 112 sayfadan oluşan *Fındık Kültürü* adlı kitabı ismiyle müsemma bir eser olarak bize fındık tadında bilgiler vermektedir. Kitabı hazırlayan Ali Görelî ve eserin basımını üstlenen Giresun Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü yetkililerini tebrik ediyoruz.

Seyfullah Türkmen

Mahmut Çetin, TEYZE İLE PRENSES, İstanbul, 2005.

Araştırmacı-yazar Mahmut Çetin'in hazırladığı *Teyze ile Prenses* okunduğunda özellikle siyaset hayatımızda etkin olmuş önemli isimlerin akrabalık ve diğer özel ilişkilerini ilginç bağlantılar eşliğinde izlemek mümkün. Bir aile ağacından çıktığınız yolculukta daldan dala atlayarak çok ilginç başka 'şecere'lere de ulaşabiliyorsunuz. Sonuçlar ve yakınlıklar dikkat çekiyor.

Teyze ile Prenses, konunun meraklıları için "şehir rehberi" kıvamında sürükleyici bir kitap. Daha önce Boğaz'daki Aşiret, X İlişkiler, Perinçek ve Aydınlık Hareketi ile Kart Kurt Sesleri gibi eserlere imza atan Mahmut Çetin, son kitabı ile yakın tarihin loş siyaset sokaklarında birlikte bir seyahat vaat ediyor. Görünürde çok ayrı dünyaların insanlarıymış gibi duran siyasi figürlerin akrabalık ve statü ilişkilerinin uzun uğraşlar sonucu ortaya çıkarıldığı kitapta, bu ünlülerin birbiriyle bir şekilde irtibatı okuyucuya hoşça vakit geçirtme adına ilginç buluşmalar sunuyor.

Kitapta Sultan Vahdettin ile Mustafa Bülent Ecevit'in, Rahşan Ecevit'le Atatürk'ün sosyal doku beraberliğine şahit oluyoruz. Doğrudan bir akrabalık ilişkisi olmasa da geniş aile şemsiyesinin son tahlilde politik virajlarda nasıl etkilere yol açabildiğini izleyebiliyoruz. Bu ilişkilerle M. Bülent Ecevit'in zihni dokusundaki milliyetçiliğin izlerini bulabilmek de mümkün. Kitaptaki olaylar, Sultan Vahdettin'in kızı Prenses Ulviye ile Mustafa Bülent Ecevit'in teyzesi Ferhande Okday etrafında başlıyor ve diğer yakınlıklarla geliyor.

Kitaptaki "Teyze", Mustafa Bülent Ecevit'in annesi Fatma Nazlı Ecevit'in büyük teyzesi Ferhande Okday. "Prenses" ise Sultan Vahidüddin'in kızı Prenses Ulviye. Son sadrazam Tevfik Paşa'nın oğlu İsmail Hakkı Okday'ın birinci eşi Prenses Ulviye, ikinci eşi de Nazlı Ecevit'in annesinin teyzesi Ferhande Hanım. Yani Bülent Ecevit; Sultan Vahidüddin'in üvey kuzeni. "Şecere"nin dalları Refik Halid Karay ve Münib Engin Noyan'a kadar uzanıyor. Engin Noyan'ın annesi Türkiş hanımın dedesi Niyazi Halid Bey, Refik Halid Karay'ın ağabeyi. Refik Halid'in teyzesi İsmet Hanım ise Mustafa Bülent Ecevit'in de babaannesi. Ki-

taptan ayrıca Rahşan Ecevit ile Aydın Boysan'ın kuzen oluşunu, Mecdi Boysan'ın M. Kemal Atatürk'ün kız kardeşi Makbule Atadan'ın kocası olduğunu öğreniyoruz.

Bir söyleşisinde yazar, birbiriyle çatışır görünen kişilerin ve kavramların hiç de birbiriyle çatışmadığı yönündeki fikrinin hatırlatılmasına şöyle cevap veriyor: *“Türkiye'deki hemen bütün çatışma alanları yapay ayrımlara dayanıyor. Eğer çatışma alanlarımızın sosyal ve ekonomik temelleri olsaydı, çatışmaların sonunda bir uzlaşma ortaya çıkardı. Çatışmalar yapay olduğu için uzlaşma da mümkün olmuyor. Yıllarca ultra laik geçinen bir adamın dedesi medrese hocası çıkıyor ya da geçmişe saldıran torunun dedesi padişahın sohbet arkadaşı. Teyze ile Prenses okunduğunda Osmanlı-Cumhuriyet, Vahdettin-Atatürk, dindarlık-laiklik ve benzeri ayrımların yapay ayrımlar olduğu görülecektir. Akıl alacak gibi değildir bu klan işleri. Sınıf diyemiyoruz. Başka bir şey dememiz lazım. Bu da herhalde klan olabilir.”*

Teyze ile Prenses bağlantı örgüsü şöyle özetlenebilir: Teyze; Bülent Ecevit'in annesi Nazlı Ecevit'in büyük teyzesi Ferhande Okday. Prenses; Sultan Vahdettin'in kızı Prenses Ulviye. Son sadrazam Tevfik Paşa'nın oğlu İsmail Hakkı Okday'ın birinci eşi Prenses Ulviye, ikinci eşi Nazlı Ecevit'in annesinin teyzesi Ferhande Hanım. Yani Bülent Ecevit; Sultan Vahdettin'in üvey kuzeni. Refik Halid Karay, Bülent Ecevit, Engin Noyan. Üç farklı kuşaktan üç meşhur insan. Bu üç kişinin bağlantıları şöyle: Engin Noyan'ın annesinin dedesi Niyazi Halid, Refik Halid'in ağabeyi. Refik Halid'in teyzesi İsmet Hanım, Bülent Ecevit'in babaannesi. Rahşan Ecevit ile Aydın Boysan kuzen. Boysan Ailesi'nden Mecdi Boysan, Atatürk'ün kız kardeşi Makbule Atadan'ın kocası. İsmail Hakkı Okday'ın kökeni Kırım Hanlarına dayanıyor. Refik Halid'in annesi (ve Engin Noyan'ın dedesinin babaannesi) Nefise Ruhsar Hanım ile kardeşi (Bülent Ecevit'in babaannesi) İsmet Hanım'ın soyu da Kırım hanlarına dayanıyor. İsmail Hakkı Okday'ın kardeşi Şefik Okday'ın torunu Aylin Okday, Alp Yalman'ın yeğeni Ahmet Yalman'la evlenir. Orhan Koloğlu birinci evliliğini (Bülent Ecevit'in annesinin teyzesinin kocası) İsmail Hakkı Okday'ın kardeşi Ali Nuri Okday'ın torunu X ile yapar. Koloğlu, ikinci evliliğini Yalman ailesinden Bilge Yalman ile yapar. Orhan Koloğlu, Bülent Ecevit'in başkanlığında iki dönem Basın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü yapar. Orhan Koloğlu'nun baba, Bülent Ecevit'in anne tarafından Libya'da akrabaları var. İsmail Hakkı Okday'dan boşanan (Sultan Vahdettin'in kızı) Prenses Ulviye, Ali Haydar Germiyanoglu ile ikinci evliliğini yapar. Ali Haydar Germiyanoglu'nun ikiz kardeşi Celalettin Germiyanoglu'dur. Manken Billur Kalkavan, Celalettin Germiyanoglu'nun torunu. İsmail Hakkı Okday-Prenses Ulviye evliliğinden doğan Hü-

meyra Hanım, Evliyazade ailesinden Halil Özbaş'la evlenir. Halil Özbaş'ın yeğeni Erol Özbaş, bir dönem Ajda Pekkan'ın sevgilisidir. Sultan Vahdettin'in torunu Hümeysra Hanım ile Halil Özbaş'ın kızı Hanzade, Osman Refik Evliyazade ile evlenir. Hanzade Hanım'dan boşanan Osman Refik Evliyazade, MIT Eski Başkanı Sönmez Köksal'ın eski eşi Ela Maro ile evlenir. Sönmez Köksal şimdi Filiz Akın'la evli, vs.

Teyze ile Prenses yazarı Mahmut Çetin 1 Ocak 1963 tarihinde Ankara'da doğdu. Reşat Bey İlkokulu, Sokullu Mehmet Paşa Ortaokulu, Atatürk Lisesi, Adapazarı Akyazı Lisesi ve Erzurum A.Ü. Fen ve Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi (1986). Mezuniyet tezi Yahya Kemal'in Eski Şiirin Rüzgarıyla adlı eserinin indeks-sözlük'ü. TRT Yardımcı Prodüksiyon Kursu'na katıldı. Tuzla ve Söke'de askerlik yaptı. 1989 yılında İstanbul'a geldi, çeşitli gazete, dergi ve televizyon kuruluşlarında çalıştı. Nilüfer Edebiyat, Yeni Hafta, Kültür Dünyası, Tarih ve Düşünce, Okumuş Adam, Platform, Yarın, Türk Yurdu ve Biyografi Analiz dergilerinde yazdı. 'Çağdaş Osmanlı Ekseni' iddialı Beyan dergisini çıkardı (1995). Halen biyografi.net internet sitesi, biyografi.net yayınevi ve Biyografi Analiz dergisinin editörlüğünü yapıyor.

Halit Kenger